

[Niels Andersen.]

eksportens forhold inden for fællesmarkedet skal ordnes ved en markedsregulering, hvilket vil sige, at dansk landbrugs andel bestemmes ved forhandlingsbordet. Da de nuværende fællesmarkedslande hurtigt vil være selvforsynende med landbrugsprodukter, er det klart, at det vil gå hårdt til ved sådanne forhandlinger. Derimod kan landbruget med sikkerhed forvente en betydelig korntold i forhold til ikke-medlemslandene og en forøgelse af produktionspriserne til et niveau, der næppe kan blive meget lavere end de priser, der ydes de beskyttede landbrug i industrielle medlemslande. Dertil kommer, at landbrugernes bestræbelser i Tyskland og Frankrig jo ikke så meget går ud på at afsætte deres landbrugsvarer som på at sikre landbrugerne en rimelig indkomst, altså et mål, der er væsentlig forskelligt fra det mål, dansk landbrug har sat sig, hvor afsætningsproblemet i meget vid udstrækning er det aldeles afgørende problem.

De politiske problemer, der allerede foreligger, og som i stigende grad vil komme til at foreligge, efterhånden som større markedsområder bliver en realitet, hænger naturligvis meget nøje sammen med den økonomiske udvikling, de større markeder betinger.

En af de vigtigste virkninger af et større marked i Europa vil formentlig være, at den europæiske økonomi bliver præget af en kraftigere udvikling og vækst end hidtil. Denne stærkere økonomiske vækst, der kan ventes som følge af et større marked, vil først og fremmest stamme fra de produktionsændringer, der vil komme i stand. Endvidere vil selve den friere vareudveksling få virkninger, som er uafhængige af eventuelle produktionsændringer. Den friere handel kan samtidig medføre en forskydning i de priser, hvortil de implicerede lande udveksler deres varer.

Det er naturligvis ikke muligt at sige, hvorledes de forskellige varers priser vil reagere som følge af en friere handel, men et par faktorer vil gøre sig gældende.

Efterspørgslen efter de forskellige varer vil ikke gøre sig gældende med samme styrke, men vil være afhængig af den købekraft og det behov, der foreligger. Er et markedsområde selvforsynende med føde-

varer, men ikke selvforsynende med f. eks. biler, vil den prisudvikling, der finder sted for de 2 varegruppers vedkommende, sandsynligvis være til ugunst for fødevarerne. Dette betyder, at landbrugslandet vil få en forringelse af sit bytteforhold over for industrilandet. Endvidere vil de bortfaldne handelsskrankers karakter have betydning for bytteforholdet. Såfremt et land hovedsagelig har anvendt importrestriktioner, men har mødt toldforhindringer i andre lande, vil dette land efter al sandsynlighed få et forbedret bytteforhold. Forklaringen herpå er, at importrestriktionerne ikke sjældent har givet de udenlandske leverandører mulighed for at tage ret høje priser, medens landets egne eksportører har skullet reagere over for udlandets toldmure ved at holde ekstraordinært lave priser.

For industrivarer har Danmark i udpræget grad omfattende importrestriktioner og lave todsatser. Noget tilsvarende gør sig gældende for Norge og Frankrig, som dog begge har højere told. Italien har omvendt få restriktioner og høj told, og også Tyskland og England har høje todsatser. I samhandelen med disse lande skulle et land som Danmark derfor have mulighed for en forbedring i bytteforholdet.

Hermed er vi straks inde på aktuelle politiske problemer, idet der i forbindelse med valutaloven og den nye toldlov har været tanker fremme om en ændring af den beskyttelsesform, der skal være gældende de førstkommande år. Denne ændring skulle gå ud på at erstatte importrestriktionerne med told i så vid udstrækning, som der kan opnås politisk enighed om. Årsagen til disse overvejelser må findes i den omstændighed, at importrestriktionerne i nogle tilfælde beskytter en varegruppe omtrent 100 pct., således at den omstillingsproces, der er nødvendig for at deltage i et større marked med større konkurrence, bliver hindret. Afviklingen af handelsskranker mellem de implicerede lande i et større markedsområde vil efter de oplysninger, der foreligger, antagelig forme sig sådan, at importrestriktionerne afvikles i et hurtigere tempo end told, hvorfor en toldbeskyttelse anses for at bringe vort erhvervsliv mere på linje med andre landes. Det er de problemer,